

**Adaptowana aktywność fizyczna,
Sport osób z niepełnosprawnościami**

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2023/2024
Wydział	Wydział Lekarsko Stomatologiczny
Kierunek studiów	Fizjoterapia
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu
Profil studiów	Praktyczny
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Studia stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Moduł C - Nauki W zakresie podstaw fizjoterapii / Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Egzamin
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Zakład Rehabilitacji

Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Dr hab. n. o zdr. Anna Hadamus, anna.hadamus@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr hab. n. o zdr. Dariusz Boguszewski, dariusz.boguszewski@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr hab. n. o zdr. Dariusz Boguszewski, dariusz.boguszewski@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Dr hab. Dariusz Boguszewski, Dr Andrzej Ochal, Prof. WUM Dr hab.n.med. Dariusz Białoszewski Mgr Agata Szymańska

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	Rok III, semestr V i VI	Liczba punktów ECTS	3.8
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		10	0,4
seminarium (S)		54	2,2
ćwiczenia (C)			
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		31	1,2

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Przygotowanie studentów do organizacji zajęć, doboru treści i prowadzenia zajęć fizycznych z osobami niepełnosprawnymi i o szczególnych potrzebach;
C2	Poznanie struktury rzeczowej i czasowej treningu sportowego;

C3	Przygotowanie studentów do planowania treningu sportowego i zdrowotnego niepełnosprawnych;
C4	Poprawa bądź utrzymywanie sprawności fizycznej studentów;

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie
--	-------------------

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:

C.W1.	pojęcia z zakresu rehabilitacji medycznej, fizjoterapii oraz niepełnosprawności;
C.W2.	mechanizmy zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem;
C.W5.	zasady doboru środków, form i metod terapeutycznych w zależności od rodzaju dysfunkcji, stanu i wieku pacjenta;
C.W6.	teoretyczne i metodyczne podstawy procesu uczenia się i nauczania czynności ruchowych;
C.W11.	zasady doboru różnych form adaptowanej aktywności fizycznej, sportu, turystyki oraz rekreacji terapeutycznej w procesie leczenia i podtrzymywania sprawności osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami;
C.W12.	zasady doboru różnych form adaptowanej aktywności fizycznej, sportu, turystyki oraz rekreacji terapeutycznej w procesie leczenia i podtrzymywania sprawności osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami;
C.W13.	zagrożenia i ograniczenia treningowe związane z niepełnosprawnością;

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

C.U3.	kształtowanie poszczególnych zdolności motorycznych u osób zdrowych oraz osób z różnymi dysfunkcjami, przeprowadzić zajęcia ruchowe o określonym celu, prowadzić reedukację chodu i ćwiczenia z zakresu
C.U13.	poinstruować osoby ze specjalnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnościami, w zakresie różnych form adaptowanej aktywności fizycznej, sportu, turystyki oraz rekreacji terapeutycznej;
C.U14.	poinstruować osoby ze specjalnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnościami, w zakresie różnych form adaptowanej aktywności fizycznej, sportu, turystyki oraz rekreacji terapeutycznej;
C.U15.	prowadzić zajęcia z wybranych dyscyplin sportowych dla osób z niepełnosprawnościami, w tym zademonstrować elementy techniki i taktyki w wybranych dyscyplinach sportowych dla osób z niepełnosprawnościami;
C.U17.	podejmować działania promujące zdrowy styl życia na różnych poziomach oraz zaprojektować program profilaktyczny w zależności od wieku, płci, stanu zdrowia oraz warunków życia pacjenta, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej.

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studentie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ (nieobowiązkowe)

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	
W2	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	
U2	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;
K2	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej;
K3	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty;
K4	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej;
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
K6	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
K7	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
K8	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;
K9	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób;

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
wykład	<p>Wykłady mają charakter obowiązkowy, mogą być realizowane w formie tradycyjnej lub w systemie e- learningu, na platformie MS Teams, w trybie synchronicznym</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adaptowana aktywność fizyczna (APA) – wprowadzenie. 2. Sport osób z niepełnosprawnością – wprowadzenie, ruch paralimpijski, klasyfikacje. 3. Charakterystyka wybranych dyscyplin sportu osób z niepełnosprawnościami. 	C.W1., C.W2., C.W5., C.W6., C.W11, C.W12., C.W13.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Ćwiczenia ruchowe dla osób z niepełnosprawnością ruchową. 5. Ćwiczenia ruchowe dla osób z niepełnosprawnością sensoryczną. 6. Ćwiczenia ruchowe dla osób z niepełnosprawnością intelektualną 7. Podstawy teorii treningu sportowego osób niepełnosprawnych. 8. Trening zdrowotny jako element adaptowanej aktywności fizycznej. Nowoczesne formy ruchu stosowane w adaptowanej aktywności fizycznej. 	
seminarium	<p>I semestr*</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Transfery, wsiadanie i zsiadanie z wózka, nauka samoobsługi osób niepełnosprawnych. 2. Doskonalenie jazdy na wózku inwalidzkim. Zespołowe gry sportowe osób niepełnosprawnych – koszykówka. 3. Doskonalenie jazdy na wózku inwalidzkim. Zespołowe gry sportowe osób niepełnosprawnych – piłka ręczna, rugby. 4. Ćwiczenia ogólnorozwojowe dla osób po amputacjach – Amp-futbol. 5. Wybrane dyscypliny paralimpijskie: tenis stołowy, boccie, badminton. 6. Praktyczna umiejętność komunikacji z osobami niesłyszącymi, zaliczenie alfabetu migowego; Kolokwium semestralne. <p>II semestr*</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Trening ogólnorozwojowy dla osób z niepełnosprawnością narządu ruchu. Elementy lekkiej atletyki na wózkach. Wybrane dyscypliny paralimpijskie. 2. Zespołowe gry sportowe osób niepełnosprawnych – siatkówka na siedząco. 3. Jazda na wózku inwalidzkim w różnych warunkach terenowych. 4. Ćwiczenia usprawniające dla osób z niepełnosprawnością narządu wzroku. 5. Elementy judo niewidomych. 6. Praktyczna umiejętność komunikacji z osobami niewidomymi; Alfabet Braille’a – zaliczenie; Kolokwium roczne. <p>* kolejność tematów może ulec zmianie (w zależności od warunków lokalowych i dostępności sprzętu). Sala zajęć ruchowych w Zakładzie Rehabilitacji oraz Sala Gimnastyczna Centrum Sportowo-Rehabilitacyjnego.</p>	<p>C.W5., C.W6., C.W11, C.W12., C.W13., C.U3., C.U13., C.U14., C.U15., C.U17. K1 K2 K3 K4 K5 K6 K7 K8 K9</p>

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Kosmol A. (red.) *Sport Niepełnosprawnych dla fizjoterapeutów i terapeutów zajęciowych*. Warszawa: AWF, 2022.
2. Morgulec-Adamowicz N., Kosmol A., Molik B. *Adaptowana aktywność fizyczna dla fizjoterapeutów*. Warszawa: PZWL.
- Sozański H., Czerwiński J., Sadowski J. *Podstawy teorii i technologii treningu sportowego*. Warszawa-Biała Podlaska: AWF, 2013, 2015 – Tom I i II.

Uzupelniająca

1. Suchanowski A., Okulczyk K. *Aktywność ruchowa adaptacyjna. Skrypt dla studentów studiów magisterskich kierunku fizjoterapia*. Gdańsk: AWFIS, 2012.
2. Białoszewski D. (red.). *Fizjoterapia w ortopedii*. Warszawa: PZWL, 2014.
3. Jezierski R., Rybicka A. *Gimnastyka, teoria i metodyka*. AWF, Wrocław 2002.
4. Kasperska K, Smolis-Bąk E, Boguszewski D, Wołyniec E, Białoszewski D. *Metodyka nauczania ruchu (usprawnianie pacjentów na zajęciach grupowych)*. Skrypt dla studentów fizjoterapii. WUM, Warszawa 2017.
5. Gawlik K., Zwierzchowska A. *Wychowanie fizyczne dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną*. AWF, Katowice 2004.
6. Gawlik K., Waleszczyk E. *Gry i zabawy ruchowe w szkołach specjalnych*. AWF Katowice 2002.
7. Gawlik K., Zwierzchowska A. *Wychowanie fizyczne niewidomych i słabo widzących*. AWF, Katowice 2004.
8. Mazurek L. *Gimnastyka podstawowa. Sport i Turystyka*, Warszawa 1980.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
<i>Np. A.W1, A.U1, K1</i>	<i>Pole definiuje metody wykorzystywane do oceniania studentów, np. kartkówka, kolokwium, raport z ćwiczeń itp.</i>	<i>Np. próg zaliczeniowy</i>
C.W.1., C.W.2., C.W5., C.W6., C.W12., C.W13., C.U1., C.U4., C.U5., C.U6., C.U7., C.U14., C.U15., C.U17. K1 K2 K3 K4 K5 K6 K7 K8 K9 C.W1., C.W2., C.W5., C.W6., C.W12., C.W13., C.U1., C.U4., C.U5., C.U6., C.U7., C.U14.,	1. Czynne uczestnictwo w seminariach. 2. Kolokwium teoretyczne; 3. Opracowanie scenariusza zajęć ruchowych na wybrany temat (opcjonalnie). 4. Samodzielne prowadzenie zestawu ćwiczeń w wybranym temacie (opcjonalnie). 5. Egzamin;	1. Uczestnictwo we wszystkich ćwiczeniach i wykładach 2. Uzyskanie oceny pozytywnej z zaliczeń. 3. Prawidłowe wykonanie elementów techniki jazdy na wózku; 4. Zdanie egzaminu końcowego z przedmiotu;

9. INFORMACJE DODATKOWE <i>(informacje istotne z punktu widzenia nauczyciele niezawarte w pozostałej części sylabusu, np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)</i>
<p>Egzamin testowy multimedialny, typu pytań- u nas jednokrotnego wyboru z czterema dystraktorami, taktowania pytań od 45 do 90 sekund, próg zaliczeń 51%. Skala ocen jest zmienna i zależy od wyników egzaminu.</p> <p>Terminy egzaminu: 1 termin zwykły, 2 termin poprawkowy, 3 termin komisyjny.</p> <p>Informacje na temat SKN Fizjoterapii działającego przy Zakładzie Rehabilitacji dostępne są na stronie https://csr.wum.edu.pl/pl/zaklad-rehabilitacji-wydzialu-medycznego/skn-fizjoterapii</p>

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich